

Complexnummer: 516076

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

N.V. Tricotfabriek G.J. Willink

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

514039, 516077, 516078, 526164

Woonplaats

Winterswijk

Gemeente

Winterswijk

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Wilhelminastraat 6 01, 7101 CR te Winterswijk

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

Complex 'N.V. Tricotfabriek G.J. Willink' bestaande uit een

- HOOFDGEBOUW(1890-1915/1934)
- SPOELERIJ (1912-1922)
- FABRIEKSSCHOORSTEEN
- FABRIKANTENVILLA met aangebouwd KOETSHUIS (1864)

Het complex is gesitueerd op een driehoekig terrein aan de noordwestelijke rand van het dorpscentrum van Winterswijk aan de noordoostzijde omsloten door de Groenloseweg, aan de zuidzijde door de Wilhelminastraat en aan de westzijde door de Prins Hendrikstraat.

In 1889 is in opdracht van GERRIT JAN WILLINK (1864-1933) gestart met een stoomweverij in het KOETSHUIS aan de Wilhelminastraat, terwijl hij zelf woonde in de aangrenzende FABRIKANTENVILLA (1864) aan de Groenloseweg. Ten behoeve van de tricotfabriek wordt in 1890 gestart met de bouw van het HOOFDGEBOUW, gesitueerd aan de zuidzijde van het terrein met de voorgevel aan de Wilhelminastraat. Het hoofdgebouw bestaat uit de eerste tricotfabriek uit 1890 naar ontwerp van GERRIT BELTMAN

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(1843-1915), die vervolgens in de periode 1890-1915 meerdere malen is verbouwd en uitgebreid tevens naar ontwerp van AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934). In 1934 wordt aan de westzijde van het hoofdgebouw de laatste uitbreiding voltooid naar ontwerp van de architect HEININK uit Winterswijk.

De SPOELERIJ, aan de noordzijde van het hoofdgebouw, is een betonskeletbouw van het systeem Hennebique, gebouwd in drie fasen naar ontwerp van de architect AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934). De eerste fase is gerealiseerd in 1912 en betreft de oostelijke helft. Tegen de westzijde van deze eerste fase is één bouwlaag gerealiseerd, die in 1922 in een derde fase is verhoogd met drie bouwlagen.

De SCHOORSTEEN bevindt zich aan de noordoostzijde van beide onderdelen, vervaardigd omstreeks het midden van de twintigste eeuw door de firma CANOY-HERFKENS uit Venlo. De ronde, rode bakstenen schoorsteen is circa vijftien meter hoog.

De huidige nog bestaande onderdelen waren voorheen verbonden met inmiddels gesloopte onderdelen zoals bijvoorbeeld de watertoren grenzend aan de spoelerij, de éénlaagse hallen met sheddaken ten noordwesten van het hoofdgebouw, meerdere ketelhuizen met schoorstenen, tussenleden en verscheidene historisch-ruimtelijk aan de fabriek gerelateerde woonhuizen.

Waardering van het complex

Complex 'N.V. Tricotfabriek G.J. Willink' gebouwd in opdracht van GERRIT JAN WILLINK (1864-1933), bestaat uit een HOOFDGEBOUW (1890-1915/1934), een SPOELERIJ (1912-1922) een SCHOORSTEEN en een FABRIKANTENVILLA met aangebouwd KOETSHUIS (1864). Het complex is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als goed en zeldzaam voorbeeld van een textiel fabriek met gebruik van innovatieve constructies naar ontwerp van het architectenbureau Beltman uit Enschede, gespecialiseerd in het ontwerpen van textiel fabrieken in Nederland en Duitsland;
- als voorbeeld uit de geschiedenis van nijverheid en techniek van de aan het einde van de negentiende eeuw gemechaniseerde textiel fabrieken in Nederland;
- als vertegenwoordiging van de belangrijkste tak van industrie in de Achterhoek, die van grote invloed was voor de ruimtelijke, culturele, sociale en economische ontwikkeling van de Achterhoek en Winterswijk in het bijzonder, maar ook voor de ontwikkeling van Twente en het aangrenzende deel van Duitsland;
- als voorbeeld van een fabriekscomplex beeldbepalend gesitueerd aan de toenmalige rand van de dorpskern van Winterswijk, karakteristiek voor de vestiging van de eerste fabriekscomplexen aan het einde van de negentiende eeuw;
- vanwege de ruimtelijke en historisch functionele relatie tussen de onderdelen (hoofdgebouw, spoelerij, schoorsteen, directeurswoning met aangebouwd koetshuis) van het complex. Als historisch gegroeid geheel zijn alle nog bestaande onderdelen karakteristiek voor de ontwikkeling van de fabriek;
- vanwege de zeldzaamheidswaarde als één van de weinige overgebleven oudere textiel fabrieken in Nederland.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514039

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 juni 2000
Kadaster deel/nr	82910/98

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Winterswijk		Winterswijk		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wilhelminastraat	6		01	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		06	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		05	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		03	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		02	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		06	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		09	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		02	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		04	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		08	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		11	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		10	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		07	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		01	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		04	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		13	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		05	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		03	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		08	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		12	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		07	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	6		09	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		10	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		14	7101 CR	Winterswijk		
Wilhelminastraat	10		11	7101 CR	Winterswijk		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Wilhelminastraat	8			7101 CR	Winterswijk		
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>		<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>
Winterswijk		L					4866
Winterswijk		L	4882		A8		
Winterswijk		L	4882		A3		
Winterswijk		L	4882		A52		
Winterswijk		L	4882		A64		
Winterswijk		L	4882		A82		
Winterswijk		L	4882		A27		
Winterswijk		L	4882		A19		
Winterswijk		L	4882		A22		
Winterswijk		L	4882		A71		
Winterswijk		L	4882		A18		
Winterswijk		L	4882		A59		
Winterswijk		L	4882		A62		
Winterswijk		L	4882		A9		
Winterswijk		L	4882		A81		
Winterswijk		L	4882		A49		
Winterswijk		L	4882		A77		
Winterswijk		L	4882		A4		
Winterswijk		L	4882		A2		
Winterswijk		L	4882		A16		
Winterswijk		L	4882		A30		
Winterswijk		L	4882		A44		
Winterswijk		L	4882		A83		
Winterswijk		L	4882		A33		
Winterswijk		L	4882		A61		
Winterswijk		L	4882		A38		
Winterswijk		L	4882		A36		
Winterswijk		L	4882		A17		
Winterswijk		L	4882		A29		
Winterswijk		L	4882		A46		
Winterswijk		L	4882		A65		
Winterswijk		L	4882		A76		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L	4882	A13	
Winterswijk	L	4882	A45	
Winterswijk	L	4882	A34	
Winterswijk	L	4882	A42	
Winterswijk	L	4882	A48	
Winterswijk	L	4882	A55	
Winterswijk	L	4882	A54	
Winterswijk	L	4882	A53	
Winterswijk	L	4882	A37	
Winterswijk	L	4882	A57	
Winterswijk	L	4882	A25	
Winterswijk	L	4882	A67	
Winterswijk	L	4882	A26	
Winterswijk	L	4882	A69	
Winterswijk	L	4882	A80	
Winterswijk	L	4882	A66	
Winterswijk	L	4882	A43	
Winterswijk	L	4882	A51	
Winterswijk	L	4882	A75	
Winterswijk	L	4882	A79	
Winterswijk	L	4882	A50	
Winterswijk	L	4882	A70	
Winterswijk	L	4882	A73	
Winterswijk	L	4882	A5	
Winterswijk	L	4882	A84	
Winterswijk	L	4882	A58	
Winterswijk	L	4882	A14	
Winterswijk	L	4882	A40	
Winterswijk	L	4882	A11	
Winterswijk	L	4882	A74	
Winterswijk	L	4882	A24	
Winterswijk	L	4882	A7	
Winterswijk	L	4882	A78	
Winterswijk	L	4882	A68	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L	4882	A1	
Winterswijk	L	4882	A28	
Winterswijk	L	4882	A12	
Winterswijk	L	4882	A10	
Winterswijk	L	4882	A63	
Winterswijk	L	4882	A41	
Winterswijk	L	4882	A47	
Winterswijk	L	4882	A60	
Winterswijk	L	4882	A72	
Winterswijk	L	4882	A35	
Winterswijk	L	4882	A21	
Winterswijk	L	4882	A56	
Winterswijk	L	4882	A39	
Winterswijk	L	4882	A31	
Winterswijk	L	4882	A32	
Winterswijk	L	4882	A15	
Winterswijk	L	4882	A23	
Winterswijk	L	4882	A20	
Winterswijk	L	4882	A6	

*Omschrijving***

Inleiding

HOOFDGEBOUW (1890-1915/ 1934) gebouwd in meerdere fasen als onderdeel van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' naar ontwerp van GERRIT BELTMAN (1843-1915), AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934) uit Enschede en de architect HEININK uit Winterswijk. De eerste fase uit 1890 is naar ontwerp van GERRIT BELTMAN, bestaande uit twee bouwlagen en een zolder afgesloten door een mansardedak beïnvloed door de NEO-RENAISSANCE bouwstijl uitgevoerd door de aannemer G. TER HAAR uit Winterswijk. In het gebouw waren ondergebracht een weverij, een pakkamer, een kantoor, een machinekamer en een toiletruimte. In 1905 vindt eveneens van zijn hand in dezelfde bouwstijl een uitbreiding plaats aan de westzijde, bestaande uit drie bouwlagen. Op de begane grond bevonden zich het magazijn en de pakkerij, op de verdieping de confectiezaal en op de tweede verdieping de kartonnage. In 1915 vinden twee belangrijke verbouwingen plaats waarmee het gebouw een deel van zijn huidige vorm heeft gekregen. Allereerst de verbouwing van de zolder van het oorspronkelijke hoofdgebouw uit 1890 tot een verdieping, afgesloten door een plat dak. De tweede verdieping kreeg de bestemming van magazijn en schaftlokaal. Vervolgens de verbinding van beide bouwdelen door middel van een doorlopende kroonlijst met modillons en consoles tot een fabrieksgebouw uit één stuk naar ontwerp van AREND GERRIT BELTMAN. In de kroonlijst bevindt zich links in reliëf het jaartal '1888' (het jaar van oprichting van de fabriek) en rechts het jaartal '1915' (het jaar van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de voltooiing van de verbouwing). In het gebouw werden onder meer ondergebracht een blekerij, een ruwerij, een kalenderij, een timmerkamer, een knipzaal, een pakkerij en een garage. Rechts van het ingangsportiek bevindt zich een herdenkingssteen met daarop de tekst '1 mei 1890'. Tenslotte vindt in 1934 de laatste uitbreiding plaats naar ontwerp van de architect HEININK onder invloed van het zakelijk expressionisme ten behoeve van een stukgoederenmagazijn op de begane grond, een knipperij op de eerste verdieping en een vouwerij op de tweede verdieping. In de voorgevel bevindt zich rechts op de begane grond een bronzen gedenkplaat naar ontwerp van GERARD VAN AALST aangeboden door het personeel naar aanleiding van het vijftig jarig bestaan.

Omschrijving

Het HOOFDGEBOUW (1890- 1915/ 1934) is een langgerekt, drielaags gebouw aan de Wilhelminastraat afgesloten door een plat dak. Het hoofdgebouw is qua vormgeving onder te verdelen in twee bouwdeelen. Het linker bouwdeel aan de westzijde uit 1934 verspringt in de rooilijn ten opzichte van het rechter bouwdeel aan de oostzijde. De VOORGEVEL van het linker bouwdeel uit 1934 is opgetrokken in kettingverband in een donkerrode baksteen met verdiept liggende voegen. In de gevels bevinden zich regelmatig verdeelde grote raampartijen vervaardigd uit profielstaal met linksonder de entree afgesloten door een luifel. De twintig en vijftien-ruits ramen, per bouwlaag afgesloten door één betonnen latei, benadrukken de horizontale geleiding. Als tegenhanger van de horizontale geleiding eindigt het linker bouwdeel uiterst rechts met een verticaal georiënteerd, licht risalerend torenelement dat boven de daklijn uitkomt. In het torenelement bevindt zich per bouwlaag een hoekvenster met roedenverdeling eveneens afgesloten door een betonnen latei. Midden boven markeert de vlaggenstok de verticaliteit van deze as. Midden onder bevindt zich een bronzen gedenkplaat naar ontwerp van Gerard van Aalst aangeboden door het personeel naar aanleiding van het vijftig jarig bestaan. Grenzend aan het linker bouwdeel bevindt zich een iets teruggelegen rechter bouwdeel gerealiseerd in de periode 1890-1915. De voorgevel van het rechter bouwdeel met gepleisterde plint is opgetrokken in rode baksteen in kruisverband met speklagen, afgesloten door een wit geschilderde kroonlijst met modillons, consoles en fries. Op de begane grond bevinden de speklagen zich halverwege de vensters en op de verdiepingen ter hoogte van de onder- en wisseldorpels. In de rechterhelft zijn tevens speklagen aangebracht ter hoogte van de bovendorpels. De gevel van het rechter bouwdeel is voorzien van diverse risalieten met uiterst rechts een éénlaags aanbouw met plat dak. In dit geveldeel bevinden zich regelmatig verdeelde vensters aan de onderzijde afgesloten door een gepleisterde, bakstenen lekdorpel en aan de bovenzijde door een boogtrommel met metselmozaïek gevolgd door een segmentboog met wit gepleisterde aanzet- en sluitstenen. Links is het metselmozaïek uitgevoerd in een vlechtpatroon, rechts in visgraatpatroon afgesloten door een flauwer hellende segmentboog met diamantkoppen op de sluitstenen. In de rechter helft bevinden zich voornamelijk stolpramen met twee-ruits bovenlicht, links zijn de vensters breder bestaande uit grotendeels twee gekoppelde twee-ruits ramen met twee-ruits bovenlicht. Op de begane grond in de linker helft bevinden zich vermoedelijk later aangebrachte meer-ruits stalen ramen aan de bovenzijde afgesloten door een rollaag. De LINKER ZIJGEVEL aan de westzijde is een wit geschilderde zijgevel van de uitbreiding uit 1934, drie vensterassen breed, met regelmatig verdeelde meer-ruits raampartijen. De ACHTERGEVEL van het bouwdeel uit 1934 is herkenbaar aan de regelmatig verdeelde meer-ruits raampartijen, van elkaar gescheiden door een betonnen skelet. Het overige deel van de achtergevel aan de noordzijde is verbonden geweest met inmiddels gesloopte onderdelen van het complex. De RECHTER ZIJGEVEL aan de oostzijde bestaat uit de zijgevel van de éénlaags aanbouw en op verdiepingen de zijgevel van het rechter bouwdeel, identiek qua vormgeving aan de voorgevel van het rechter bouwdeel. Het INTERIEUR van het linker bouwdeel bestaat onder meer uit een betonskelet met gestorte betonvloeren. De verdiepingvloeren van het rechter bouwdeel bestaan onder meer uit houten balklagen en hardhouten vloerdelen die rusten op een staalconstructie. Deze staalconstructie rust op ronde gietstalen kolommen en op aan de betonkolommen gestorte betonnen nokken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

HOOFDGEBOUW (1890- 1915/ 1934) van het complex "NV Tricotfabriek G.J. Willink gebouwd in meerdere fasen naar ontwerp van de architecten GERRIT BELTMAN (1 843-1915), AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934) uit Enschede en de architect HEININK uit Winterswijk. Het hoofdgebouw is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als goed voorbeeld van een historisch gegroeid hoofdgebouw als oorspronkelijke kern van het complex naar ontwerp van het architectenbureau Beltman uit Enschede met invloeden uit de neo-renaissance bouwstijl en de architect Heinink uit Winterswijk met invloeden uit het zakelijk expressionisme
- als functioneel onderdeel van een tricotfabriek waarin diverse onderdelen van het productieproces waren ondergebracht zoals een blekerij, een ruwerij, een kalenderij, een knipperij en een pakkerij
- vanwege de ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Confectiefabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516077

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82872/167

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Winterswijk Winterswijk Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Tricot	11			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	13			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	15			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	17			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	19			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	21			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	23			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	25			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	27			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	29			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	31			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	33			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	35			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	37			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	39			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	41			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	43			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	45			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	47			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	49			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	51			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	53			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	55			7101 AH	Winterswijk		
Tricot	57			7101 AH	Winterswijk		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L			4866
Winterswijk	L	4882	A55	
Winterswijk	L	4882	A54	
Winterswijk	L	4882	A53	
Winterswijk	L	4882	A35	
Winterswijk	L	4882	A36	
Winterswijk	L	4882	A43	
Winterswijk	L	4882	A39	
Winterswijk	L	4882	A42	
Winterswijk	L	4882	A34	
Winterswijk	L	4882	A51	
Winterswijk	L	4882	A40	
Winterswijk	L	4882	A45	
Winterswijk	L	4882	A44	
Winterswijk	L	4882	A57	
Winterswijk	L	4882	A41	
Winterswijk	L	4882	A48	
Winterswijk	L	4882	A46	
Winterswijk	L	4882	A58	
Winterswijk	L	4882	A47	
Winterswijk	L	4882	A50	
Winterswijk	L	4882	A52	
Winterswijk	L	4882	A37	
Winterswijk	L	4882	A56	
Winterswijk	L	4882	A33	
Winterswijk	L	4882	A49	

*Omschrijving***

Inleiding

SPOELERIJ (1912-1922) gebouwd als onderdeel van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' naar ontwerp van de architect AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934) met medewerking van de constructeur MARTEN JAN CHRISTIAAN BROUWER (1873-1944). De spoelerij is vrijwel centraal gesitueerd op het driehoekige terrein omsloten door de Groenloseweg, de Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat in Winterswijk. De vrijstaande spoelerij is gebouwd in drie fasen. De oostelijke helft bestaande uit drie bouwlagen, is gerealiseerd in 1912. In 1915 is de spoelerij uitgebreid aan de westzijde met één bouwlaag. Hierop werden in de derde fase drie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bouwlagen vervaardigd, waarvan de bovenste (vierde) bouwlaag, daterend uit 1922, minder zwaar is uitgevoerd.

Omschrijving

De SPOELERIJ met rechthoekige plattegrond bestaat uit drie en gedeeltelijk uit vier bouwlagen afgesloten door een plat dak. Het is een wit geschilderd betonskelet naar het systeem Hennebique. Het gebouw heeft een transparant karakter door de invulling van het betonnen skelet met grote raampartijen met verdiepte velden. De verticale geleiding van de eerste drie bouwlagen bestaat uit twee maal een smalle, één maal een brede pilaster op de scheiding van de vensterassen. De pilasters eindigen op de derde bouwlaag in respectievelijk tweemaal één console, één maal twee consoles afgesloten door een hoofdgestel. Tussen de pilasters bevinden zich in de eerste drie bouwlagen regelmatig verdeelde twaalf-ruits ramen (3x4) met een gietijzeren roedenverdeling. De vierde bouwlaag onderscheidt zich van de onderste drie bouwlagen qua vormgeving door het gebruik van twee acht-ruits ramen (2x4) in plaats van één twaalf-ruits raam, en een decoratieve bloktandlijst als fries. De NOORDGEVEL is een langsgevel, onder te verdelen in zeven traveeën bestaande uit drie vensterassen en één travee bestaande uit twee vensterassen. In de derde travee van rechts wordt in de centrale vensteras hiervan afgeweken door de toepassing van dubbele geklante laadluiken ten behoeve van een bevoorradingschacht. Tevens bevindt zich uiterst rechts tegen de gevel een brandtrap. De OOSTZIJDE is de kopse zijde, die voorheen verbonden was met een voormalig deel van het industrieel complex. De oostzijde toont drie bouwlagen, waarvan iedere bouwlaag is opgedeeld in drie traveeën door middel van betonnen pilaren. Op de derde bouwlaag is deze ruimten dichtgezet. De ZUIDGEVEL is een langsgevel vrijwel identiek aan de noordgevel. Op de begane grond bevindt zich in de derde travee een dichtgezette ingangsportiek. De WESTGEVEL is een kopse gevel bestaande uit drie traveeën met een vensterindeling identiek aan die in de noord- en zuidgevel. De begane grond is een gesloten geveldeel, dat grenst aan een voormalig deel van het industrieel complex. Het INTERIEUR betonskelet één grote ruimte onderbroken door regelmatig verdeelde betonnen pilaren naar het systeem Hennebique.

Waardering

SPOELERIJ (1 912-1922) gebouwd als onderdeel van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' in opdracht van G.J. Willink naar ontwerp van de architect AREND GERRIT BELTMAN (1869-1934). De spoelerij is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als goed voorbeeld van een historisch gegroeide spoelerij als onderdeel van het complex naar ontwerp van de architect Arend Gerrit Beltman
- als representatief voorbeeld van rationele fabrieksbouw met een kenmerkend flexibel schakelsysteem
- vanwege de zeldzaamheidswaarde als een van de vroegst bewaard gebleven voorbeelden van een betonskelet naar het systeem Hennebique in Nederland
- vanwege de ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516078

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 juni 2000
Kadaster deel/nr	82872/172

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Winterswijk	Winterswijk	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Winterswijk	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L			4784

*Omschrijving***

Inleiding

FABRIEKSSCHOORSTEEN gebouwd als onderdeel van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' door de firma CANIY-HERFKENS uit Venlo. De schoorsteen bevindt zich aan de noordoostzijde van het terrein omsloten door de Groenloseweg, Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat te Winterswijk.

Omschrijving

De ronde, rode bakstenen SCHOORSTEEN is circa vijfenveertig meter hoog. De betonnen fundering bevindt zich op kiezel en zand. De buitenzijde heeft een doorsnede van vier meter, aan de top circa 1,80 meter.

Waardering

FABRIEKSSCHOORSTEEN van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' gebouwd door de firma CANIY-HERFKENS uit Venlo. De schoorsteen is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als functioneel en beeldbepalend onderdeel van het complex. De schoorsteen representeert als enig overgebleven exemplaar meerdere voormalige schoorstenen van de textiel fabrieken te Winterswijk
- als herkennings- en markeringspunt voor de omgeving onder meer vanwege de hoogte van circa vijfenveertig meter
- vanwege de ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Fabrieksschoorsteen

Monumentnummer*: 526164

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 mei 2006
Kadaster deel/nr	82894/143

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Winterswijk	Winterswijk	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Winterswijk	L			5753

Omschrijving**

Inleiding

Rijk geornamenteerde FABRIKANTENVILLA in eclectische stijl uit 1864 met aangebouwd KOETSHUIS als onderdeel van het complex 'NV Tricotfabriek G.J. Willink' gebouwd in opdracht van textielfabrikant Hendrik Willink (1825-1877) naar ontwerp van architect L.G. Richter (1831-1902). De villa met aangebouwd koetshuis is gelegen in een tuin en gesitueerd op de hoek van de Wilhelminastraat en de Groenloseweg. De tuin heeft geen bijzondere historische tuinaanleg. Aan de straatzijde resteert nog een deel van het oorspronkelijke ijzeren tuinhek. De fabrikantenvilla werd bewoond door de oprichter van de fabriek Gerrit Jan Willink (1864-1933). De eerste experimenten met machinaal breien in het koetshuis aan het einde van de 19e eeuw hebben geleid tot de oprichting van de Tricotfabriek in 1888.

Omschrijving

FABRIKANTENVILLA op vrijwel vierkante plattegrond bestaande uit twee bouwlagen afgesloten door een met pannen gedekt omlopend schilddak met pironnen en in het linker- en rechter zijschild twee gepleisterde schoorstenen. De gepleisterde gevels met hardstenen plint zijn voorzien van een geprofileerde cordonlijst en worden aan de bovenzijde afgesloten door een architraaf, fries en kroonlijst. Aan de voorzijde wordt het hoofdgestel verrijkt met geprofileerde consoles om de hoeken en de middenrisaliet te benadrukken. De linker zijgevel is grotendeels niet gepleisterd vanwege een voormalig aangrenzend pand. De regelmatig verdeelde gevelopeningen zijn voorzien van een geprofileerde omlijsting met afgeronde hoeken met een rococo kuifstuk als decoratie midden boven de ramen.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL kenmerkt zich door een rijkere vormgeving ten opzichte van de overige gevels aan weerszijden afgesloten door een hoekpilaster met geleding. De gevel bestaat uit drie traveeën. De risalerende middentravee wordt benadrukt door een dubbele paneeldeur met gietijzeren sierroosters en bovenlicht op de begane grond. Voor de ingang bevindt zich een hardstenen bordestrap. Op de verdieping een T-schuifraam waaronder een balkon waarvan de balustrade is verdwenen,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ondersteund door geprofileerde consoles en rijk geprofileerde lijst.

Aan weerszijden van de middentravee bevindt zich een identieke travee bestaande uit een grote vensterpartij op de begane grond bestaande uit drie gekoppelde enkelruits ramen met bovenlicht omsloten door een geprofileerde lijst met een kuifornament midden boven het raam, aan de onderzijde afgesloten door een onderdorpel waaronder een entre-lis ornament met aan weerszijden een console. Op de verdieping bevinden zich twee T-schuiframen identiek aan het raam in de middentravee met een iets minder rijke omlijsting.

De LINKER ZIJGEVEL is grotendeels een gesloten gevel bestaande uit schoon metselwerk ontstaan na de sloop van de aangrenzende woning van Herman Christiaan Jurjaan Willink broer van Herman Willink. Uiterst rechts bevindt zich een gepleisterde vensteras met op de begane grond een schuifraam en op de verdieping een blind venster.

In de symmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL bevindt zich centraal op de begane grond een dubbele deur met op de verdieping een T-schuifraam. Aan weerszijden van de middenas bevindt zich een identieke as met op de begane grond en de verdieping een brede vensteropening. Rechts tegen de achtergevel bevindt zich een deel van het koetshuis.

In RECHTER ZIJGEVEL bevinden zich zes regelmatig verdeelde vensteropeningen waarvan vijf ramen identiek aan die in de linker zijgevel. Het zesde venster centraal op de begane grond is blind uitgevoerd met dubbele rondboog omlijsting.

Het INTERIEUR van de villa is op diverse onderdelen goed bewaard gebleven zoals onder meer parketvloeren, marmeren gangvloer, marmeren schouwen (geleverd door de firma Beltmann uit Deventer), paneeldeuren met schouderomlijsting en fronton, geornamenteerde stucplafonds, trappartij en stenen versieringen.

Het KOETSHUIS met onregelmatige plattegrond bestaande uit een bouwlaag wordt afgesloten door een afgeknot schilddak gedekt met gesmoorde (niet oorspronkelijke) pannen. De gepleisterde gevels met plint aan de onderzijde en een fries aan de bovenzijde worden afgesloten door een geprofileerde bakgoot. De rechthoekige gevelopeningen worden afgesloten door segmentbogen en teruggelegen gepleisterde boogtrommels.

Centraal in de VOORGEVEL bevindt zich de voormalige dubbele deuropening momenteel gewijzigd in een raam. De voormalige entreepartij wordt benadrukt door een hoger opgetrokken middendeel met dubbel luik en fronton. Aan weerszijden van deze middentravee bevinden zich drie venters met gewijzigde ramen. Het tweede raam van links was voorheen een deur met bovenlicht.

Links tegen de LINKER ZIJGEVEL bevindt zich een aanbouw met plat dak. Rechts hiervan bevindt zich een raam identiek aan die in de voorgevel. De indeling in de ACHTERGEVEL is vrijwel identiek aan de voorgevel met nog een oorspronkelijke invulling van de gevelopeningen. Centraal in de gevel bevindt zich een dubbele deur met aan weerszijden staande ramen en een deur.

De RECHTER ZIJGEVEL is een blinde gevel bestaande uit schoon metselwerk ontstaan na de sloop van de aangrenzende woning van Herman Christiaan Jurjaan Willink, broer van Herman Willink.

Waardering

De FABRIKANTENVILLA (1864) met aangebouwd KOETSHUIS als onderdeel van het complex 'N.V. Tricotfabriek G.J. Willink' is van algemeen architectuurhistorisch, cultuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de functionele en historische samenhang van de fabrikantenvilla als woonhuis van de directeur en het koetshuis als herinnering aan de eerste huisvesting van de weverij van de 'N.V. Tricotfabriek G.J. Willink';
- als goed voorbeeld van een fabrikantenvilla in Winterswijk uit 1864 naar ontwerp van L.G. Richter (1831-1902);
- vanwege de beeldbepalende ligging op een hoek en de situering nabij de tricotfabriek;
- vanwege de zorgvuldig vormgegeven architectuur, toegepaste materialen en rijke ornamentiek van zowel interieur als exterieur;
- vanwege de functioneel-historische relatie van de villa met het koetshuis.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis